

3.10.2013

Dnro 4211/3/13

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Pirkko Äijälä-Roudasmaa

**TARKASTUS HELSINGIN SOSIAALI- JA TERVEYSVIRASTON TOIVOLAN
LASTENKODISSA**

Pöytäkirja

Aika: 3.10.2013

Paikka: Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen Toivolan lastenkoti
Mikkolankuja 6 (00099 Helsingin kaupunki)

Läsnä: **Oikeusasiamiehen kansliasta:**

Oikeusasiamiehensihteeri Pirkko Äijälä-Roudasmaa
Oikeusasiamiehensihteeri Piatta Skottman-Kivelä

Tarkastuskohteesta:

Lastenkodin johtaja - - -
Ohjaajat - - - ja - - - (osan aikaa läsnä)

Tarkastuksen tarkoitus

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian esittelijät tarkastivat Toivolan oppilaskodin osasto Havulan 3.10.2013 apulaisoikeusasiamies Maija Sakslinin määräyksestä. Tarkastus tehtiin, koska oikeusasiamiehen kansliaan oli tehty kantelu, jossa väitettiin johtaja - - - siirtäneen Havulan osaston lapset asuinkelvottomiin ja asumiskiellossa oleviin tiloihin, jotka vaaransivat sijoitettujen lasten terveyden.

Lisäksi johtaja - - - ja henkilökuntaa haluttiin kuulla, koska kantelussa väitettiin johtaja - - - kieltäneen henkilökuntaa kertomasta lasten vanhemmille siirrosta. Tarkastus tehtiin ennalta ilmoittamatta.

Toivolan lastenkoti Todetaan, että Toivolan lastenkoti ja Toivolan koulu on tarkastettu noin vuosi sitten, joten nyt pidettiin riittävänä keskittyä kantelussa esitettyihin väittämiin.

Kantelukirjelmästä keskusteltiin johtaja - - - kanssa lastenkodin toimistotiloissa, jonka jälkeen suoritettiin katselmus nyt korjattavana olevissa Havulan osaston tiloissa ja sen väistötiloissa. Samalla keskusteltiin henkilökunnan kanssa. Tarkastushetkellä kaikki osastolla tällä hetkellä asuvat viisi nuorta olivat koulussa, joten heitä ei voitu asiassa kuulla.

Keskustelut johtajan kanssa

Johtaja - - - kertoi, että Havulan tiloissa oli elokuussa 2013 alkanut ilmetä voimakasta hajuhaittaa, jota Helsingin Kiinteistöviraston tilakeskusta kiinteistön omistajana oli pyydetty arvioimaan. Voimakkaimpina haju ilmeni osaston keittiössä. Myös ilmanvaihto oli osastolla ongelmallista. Kesällä pahaa hajua pyrittiin tuulettamaan, mutta ilmojen kylmetessä se ei ollut enää mahdollista.

Osastolla oli suoritettu home- ja kosteusmittauksia, joissa ei ilmennyt poikkeavaa. Ilmanvaihdossa havaittiin puutteita, ja hormit nuohottiin kahdesti. Ilmanvaihdon tehostamiseksi oli nyt saatu laitteet, jotka hieman paransivat tilannetta. Varsinainen vika ilmeni kuitenkin putkistossa, josta puuttui eristeitä ja hajulukot. Putkimiehen saamiseksi paikalle on keskusteltu tilapalvelukeskuksen kanssa lähes päivittäin. Korjauksen viipyminen johtuu korjausvarojen vähyydestä eikä esimerkiksi isännöitsijän aikaansaamattomuudesta. Asiaa pidetään koko ajan vireillä, jotta muutto takaisin omalle osastolle voitaisiin toteuttaa mahdollisimman pian.

Johtaja - - - kertoi tulleen tietoiseksi hajuhaitasta ja sen aiheuttamasta sairastelusta osaston lasten ja henkilökunnan keskuudessa kesälomalta palattuaan. Hän oli ottanut yhteyttä mm. työterveyshuoltoon ja tilapalveluosastoon ja kaikki olivat mieltäneet, että osaston on siirryttävä välittömästi väistötiloihin.

Väistötiloiksi oli valittu Mäntylän talon yksi hyväkuntoinen osasto, josta Havula oli vuonna 2012 muuttanut nykyisiin tiloihin. Kyseinen osasto oli tarkastettu vuonna 2011 Sisäilma Oy:n toimesta, eikä siellä havaittu bakteerikantoja. Toivolan lastenkoti oli kuitenkin tuolloin luopunut koko talon käytöstä, koska talon muilla osastoilla oli peruskorjauksen tarvetta, johon ei ollut varoja. Lapset siirtyivät nyt siis tilapäisesti takaisin omalle vanhalle osastolleen, jonka katsottiin olevan helpointa mm. asperger ja autismitiloihin kärsiville lapsille.

Havulan tilojen tarkastus

Käytiin ensin katsomassa Havulan putkiremonttia odottava osasto. Tiloissa oli edelleen voimakasta hajuhaittaa, joka korostui keittiön yhteistiloissa. Lasten makuuhuoneissa haju ei ollut kovin voimakas. Lasten tavaroista valtaosa oli heidän huoneissaan. Lapset olivat ottaneet haluamansa ja tarvitsemansa henkilökohtaisen irtaimiston väistötiloihin. Tarvittaessa heillä oli mahdollisuus käydä hakemassa lisää tavaroita ohjaajien kanssa. Kanslian tarkastajat pitivät hajuhaittaa sellaisena, että muutto toisiin tiloihin oli ollut välttämätön. Tarkastajat pitivät hyvänä, ettei siinä ollut turhaan viivytelty.

Käytiin seuraavaksi katsomassa Havulan väistötiloja, joissa osaston toiminta nyt toteutui toistaiseksi. Osasto oli valoisa ja tiloiltaan avarampi kuin osaston omat tilat. Yhteistilat olivat viihtyisät ja asianmukaiset. Lasten omat huoneet olivat sikäli osin aika sekaiset, koska lapset olivat halunneet muuttaa vain mahdollisimman vähän tavaroitaan. Näin ollen vaatteita ja likapyykkiä lojui useiden

huoneiden lattialla. Yksi lapsista oli kalustanut huoneensa kokonaan, ja se oli viihtyisä. Johtaja ja ohjaajat korostivat, että vaatehyllyjä ja muita tavaroita oli ollut mahdollista kunkin lapsen muuttaa haluamansa määrä. Palmia oli tuonut paikalle sängyt, pöydät ja tuolit. Tarkastajat arvioivat, että jos muutto entisiin tiloihin pitkittyy, lasten huoneet tulee sisustaa asianmukaisesti.

Kantelussa oli tuotu esiin, että lapset jäivät vaille hoitoa, kun asiakasjärjestelmä ei toiminut väistötiloissa. Selityksen mukaan tämä ei pitänyt paikkansa. Pääosin kirjaukset myös tehtiin lasten ollessa koulussa. Myöskään kantelussa esiin tuotuja kylpyhuoneiden vesiongelmia tai lämmitysongelmia ei ollut havaittavissa.

Johtaja - - - myönsi, että väistötiloihin muutosta ei ollut lähetetty lasten vanhemmille kirjallista tiedotetta. Sen sijaan hän ei ollut missään nimessä kieltänyt kertomasta asiasta – päinvastoin. Ohjaajat kertoivat olleensa välittömästi puhelimitse yhteydessä lasten vanhempiin. Myös lapset itse kertoivat puhelimesta muutoksesta vanhemmilleen. Vanhemmat olivat myös vierailleet pääsääntöisesti uusissa tiloissa.

Johtaja ja ohjaajat kertoivat lasten vastustaneen ikätasoisesti muuttoa siitä aiheutuvan muuttotyön johdosta. Lapsille oli kuitenkin maksettu tästä vaivasta ylimääräiset käyttövarat muuttoviikolle ja hankittu osastolle hieman tavallista enemmän aktiviteetteja. Tämä oli lisännyt lasten halua ja valmiutta tilapäiseen muuttoon.

Toimenpiteet

Perehdyttyään tarkastuksella tehtyihin havaintoihin apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin totesi, ettei tarkastus hänen puoleltaan antanut aihetta enempään tässä vaiheessa. Mikäli väistötiloissa oleskelu kuitenkin jatkuu marraskuulle, tulee väistötilan lastenhuoneet kalustaa asianmukaisesti lastenkodin toimesta.

Tämä pöytäkirja annetaan tiedoksi Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden osastolle, Toivolan lastenkotiin sekä tilapalveluyksikköön, joiden toivotaan kiirehtivän Havulan osaston putkiremonttia.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Pirkko Äijälä-Roudasmaa
oikeusasiamiehensihteeri